7/5078

T.C.
ÇEVRE BAKANLIĞI
Araştırma Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı

SAYI : B.19.0.APK.0.22.0.00.02/0012/1389/15986

30.11.2001

KONU: Yazılı Soru Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ: 15/11/2001 tarih ve A.01.GNS.0.10.00.02-7/5078-12182/29035 sayılı yazınız.

İlgide kayıtlı yazınız eki Samsun Milletvekili Sayın Musa UZUNKAYA' ya ait yazılı soru önergesi cevaplandırılarak ekte sunulmuştur

Bilgilerinize arzederim.

Fevzi AYTEKİN
Çevre Bakanı

EKLER :
EK-I 1 Adet Cevap Metni
(8 Sayfa)

7/5078

T.C.Bakanlığı

30.11/2001 tarih ve 7/5078 sayılı yazımız ekidir.

SAMSUN MİLLETVEKİLİ SAYIN MUSA UZUNKAYA'YA AİT 7/5078-12182 ESAS NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNİN CEVABI

SORU 1-Ülkemizdeki değişik kuş türlerinin doğal hayat alanları olarak bilinen, Sultan Sazlığı, Manyas Kuş Cenneti, İzmir Kuş Cenneti, Göksu Deltası gibi birçok doğal alanın son dönemlerde içinde bulunduğu durum, bu alanların geleceği açısından bir tehlike arz etmekte midir?

SORU 2-Bu alanların susuzluk nedeniyle kuruma ve çölleşme tehlikesiyle karşı karşıya olduğu, sanayi atıklarının ve evsel atıkların bu alanlara döküldüğü, mevcut kuş türlerinin ve popülasyonların hızla yok olduğu yolundaki haberler ne ölçüde doğrudur?

SORU 3-Haberde yer alan bu bilgiler doğru ise; Bakanlığınızca bu gidişe engel olabilecek ne gibi önlemler alınmıştır.?

SORU 4-Bakanlığınızca bu yerlerin korunması ve geliştirilmesi amacıyla kaç adet projeye destek olunmuş ya da bu yönde bizzat kaç adet proje yürütülmüştür?

SORU 5-Bu alanların susuz kalması, olabilecek en büyük tehlike iken ve böyle bir tehlike de bu yerler için halen söz konusu iken bakanlık olarak devreye sokabileceğiniz bir acil önlem planınız var mıdır? Bakanlığınız ile diğer Bakanlıklar arasında entegre bir çalışma yürütülerek öncelikle bu konuda bir önlem almayı planlıyor musunuz?

CEVAP 1,2,3,4,5- Bakanlığımız kuruluşundan itibaren yaban hayatının yaşam ortamı olarak büyük bir öneme sahip olan sulak alanların korunmasına önem ve öncelik vermiş ve bu konuda yapılan çalışmalar sonucunda önemli mesafe katedilmiştir.

"Özellikle Su Kuşları Yaşama Ortamı Olarak Uluslararası Öneme Sahip Sulak Alanların Korunması (Ramsar)" Sözleşmesine ülkemiz, 1994 yılında Sultan Sazlığı, Kuş (Manyas) Gölü, Seyfe Gölü, Göksu Deltası ve Burdur Gölü sulak alan ekosistemlerini sözleşme listesine dahil ettirerek taraf olmuştur. 1998 yılında da Kızılırmak Deltası, Uluabat Gölü, Gediz Deltası ve Akyatan Lagünü Ramsar Sözleşmesi Listesine dahil edilmiştir.

T.C.Bakanlığı
30/11../2001 tarih ve 31/10.938 sayılı yazımız ekidir.

Sözleşmenin ulusal düzeyde uygulanması ve sulak alanların korunması, geliştirilmesi ile akılcı kullanımı için ilgili kuruluşlar arasında işbirliği ve koordinasyon esaslarını belirlemek amacıyla "Sulak Alanların Korunmasına Dair Yönetmelik Taslağı" hazırlanmıştır. Taslak Yönetmeliğe, ilgili kuruluşların görüşleri alınarak son şekli verilmiş ve yayımlanmasına ilişkin prosedür başlatılmıştır.

İlgili mevzuat yürürlüğe girinceye kadar sözleşme hükümleri ile belirlenen sulak alanların korunması ve akılcı kullanımına yönelik faaliyetlerin gerçekleştirilmesi, ulusal sulak alan politikalarının belirlenmesi, Ramsar alanlarının yönetimi, Sözleşme Listesi kapsamında yeni alanların belirlenmesi gibi konularda ilgili kuruluşlar arasında koordinasyon ve işbirliğini sağlamak üzere, Bakanlar Kurulu kararı istihsal edilmiş ve 24.07.2000 tarih ve 2000/1082 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı, 24.08.2000 tarih ve 24150 sayılı Resmi Gazete' de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Ülkemizdeki sulak alanlardan bir kısmı, geçmiş yıllarda tarım toprağı kazanmak amacıyla kurutulmuş, pek çoğunun ise su rejimi değiştirilmiş veya bozulmuştur. Ayrıca, tarımsal sulama amacıyla yeraltı su rezervlerinin aşırı kullanılması sonucu, başta İç Anadolu olmak üzere taban suyu kullanılamayacak düzeylere düşmüş, bu uygulamalara son yıllarda yaşanan kuraklığın da eklenmesiyle yüzbinlerce su kuşunu barındıran uluslararası öneme sahip sulak alanlardan bazıları kurumuş, pek çok tatlı su gölünde ise son 40-50 yılın en düşük su seviyeleri gerçekleşmiştir.

Tüm bu olaylar, barınma, beslenme ve kuluçka alanları daraldığı için başta su kuşları olmak üzere sulak alanlara bağımlı yaşayan tüm yaban hayatını etkilemiştir. Bu nedenle, özellikle kuşların yoğun olarak beslendiği, barındığı ve ürediği sulak alanların bu yıl için ava kapatılması ve kuraklığın sürmesi halinde av yasağının da sürmesi için durum Merkez Av Komisyonunca değerlendirilmek üzere durum Orman Bakanlığına intikal ettirilmiştir.

Diğer yandan, ülkemizde bulunan 58 sulak alan içersinde yeralan Sultan Sazlığı, Manyas Kuş Cenneti, İzmir kuş Cenneti ve Göksu Deltasında meydana gelen kirliliğin önlenmesi amacıyla yerinde yapılan incelemeler ile durum tespiti yapılmış, Sultan Sazlığı ile Manyas Kuş Cenneti için Atıksu ve Katı Atık Yönetimi Projelerine ait ön fizibilite çalışmaları tamamlanmıştır.

Sözkonusu alanlara ilişkin olarak Bakanlığımızca yapılan çalışmalar ve alınan tedbirlere ait bilgiler ekte sunulmuştur.

MANYAS (KUŞ) GÖLÜ

Manyas (kuş) Gölü ülkemizin uluslararası öneme en önemli sulak alanlarından birisidir. Manyas Gölünün kuzeyinde yer alan Sığırcı Deresinin oluşturduğu Delta 1959 yılında "Milli Park" ilan edilmiştir. Çok küçük bir alan olmasına rağmen her yıl 3000 çifte yakın kuşun alanda kuluçkaya yatması ve iyi muhafaza edilmiş alan olması nedeniyle 1976 yılında Avrupa Konseyince iyi korunan ve yönetilen alanlara verilen "A" sınıfı diploma ile ödüllendirilmiştir.

1983 yılında Aşağı Susurluk Manyas I. Merhale Projesi programa alındığında, DSİ Genel Müdürlüğü ile Orman Bakanlığı, Milli Parklar ve Av-Yaban Hayatı Genel Müdürlüğü arasında projenin tamamlanmasından sonra uyulması gereken aylık su seviye kotlarını belirleyen bir Protokol imzalanmıştır. Protokolde, en düşük göl su seviyesi Ağustos ayı için öngörülmüş olup, bu ay için uyulması gereken göl su seviye değerleri, minimum 14.00, ortalama 14.50 ve maksimum 15.00 metre olarak belirlenmiştir.

Ancak, 1992 yılında projenin tamamlanmasını takiben Karacabey Ovasındaki sulamalar gerekçe gösterilerek DSİ Genel Müdürlüğünce Protokolde öngörülen su seviye değerlerine uyulmamış, Karadere üzerine inşa edilen Regülatörlerden yeterli su tahliye edilmediği için 6 yıl süresince Ağustos ayında ortalama su seviyeleri, 24 yıllık ortalamalara göre 1 metreden daha yüksek seyretmiştir. Neticede, Milli Park içinde bulunan ve kuşların kuluçka yaptığı söğüt ağaçları su altında kaldığından tamamına yakını kurumuştur.

Konu, 1994 yılında Bakanlığımıza intikal etmiştir. Bu tarihten itibaren Bakanlığımız koordinatörlüğünde yapılan tüm çabalara rağmen 1999 yılına dek Gölün Protokolde öngörüldüğü şekilde işletilmesi konusunda DSİ Genel Müdürlüğünü ikna etmek mümkün olmamıştır. 1999 yılında su seviyesinin düşürülmesini takiben kuruyan ağaçların yerine yeni ağaçlar dikilmiş ve sistem kendini toparlamaya başlamıştır.

Diğer taraftan Bandırma yöresinde Gölü besleyen Sığırcı Deresine atıklarını veren irili ufaklı 56 işletme bulunmaktadır. Bu işletmelerden kirletici vasfi yüksek olduğu tespit edilen 20 işletme Bakanlığımızca Valilik nezdinde yapılan girişimler neticesinde arıtma tesisleri yaptırılmış ve deşarj izin belgeleri verilmiştir. Ancak, Sığırcı Deresi ve Göl suyunda yapılan analizlerden arıtma tesislerinin düzenli olarak çalıştırılmadığı ve kirliliğin devam ettiği görülmüştür. Başta Edincik yöresi olmak üzere son yıllarda Göl civarında artan yumurta tavukçuluğu işletmelerinden kaynaklanan atıkların da doğrudan Sığırcı Deresine verilmesi Göldeki kirlenmenin artmasına neden olmuştur.

1997 yılında Gölün korunması, geliştirilmesi ve etkin bir şekilde yönetimini sağlamak amacıyla Avrupa Komisyonu Life Third Countries Programından sağlanan destekle Bakanlığımız koordinatörlüğünde Orman Bakanlığı Milli Parklar ve Av-Yaban Hayatı Genel Müdürlüğü ile Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesinin işbirliği ile ilgili tüm kurum ve kuruluşların görüş ve katkıları da alınarak "Manyas Gölü Yönetim Planı" hazırlanmıştır. Söz konusu plan Balıkesir Mahalli Çevre Kurulunun 2001 yılı Nisan ayı toplantısında onaylanmış ve uygulamaya konmuştur.

Yönetim planında bozulan ekolojik dengenin yeniden oluşturulması, alanın izlenmesi, faaliyetlerin denetlenmesi ile alanın korunması ve yönetimine ilişkin tüm faaliyetler tanımlanmıştır. Planda öngörülen faaliyetlerin uygulanmasıyla Manyas Gölü'nde bozulan ekolojik denge yeniden tesis edilecek; daha etkin bir koruma ve yönetim sağlanabilecektir.

Susuzluğun yanısıra bazı sulak alanlarımızda ise kirlilik problemi yaşanmaktadır. Bu alanlardan en önemlisi Manyas (Kuş) Gölüdür. Manyas havzasında yer alan Bandırma yöresinde Gölü besleyen Sığırcı Deresine atıklarını veren irili ufaklı 56 işletme bulunmaktadır. Bu işletmelerden kirletici vasfı yüksek olduğu tespit edilen 20 işletme Bakanlığımızca Valilik nezdinde yapılan girişimler neticesinde arıtma tesisleri yaptırılmış ve deşarj izin belgeleri verilmiştir. Ancak, Sığırcı Deresi ve Göl suyunda yapılan analizlerden arıtma tesislerinin düzenli olarak çalıştırılmadığı ve kirliliğin devam ettiği görülmüştür. Başta Edincik yöresi olmak üzere son yıllarda Göl civarında artan yumurta tavukçuluğu işletmelerinden kaynaklanan atıkların da doğrudan Sığırcı Deresine verilmesi Göldeki kirlenmenin artmasına neden olmuştur.

1997 yılında Manyas (Kuş) Gölü'nün korunması, geliştirilmesi ve etkin bir şekilde yönetimini sağlamak amacıyla Avrupa Komisyonu Life Third Countries Programından sağlanan destekle Bakanlığımız koordinatörlüğünde Orman Bakanlığı Milli Parklar ve Av-Yaban Hayatı Genel Müdürlüğü ile Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesinin işbirliği ile ilgili tüm kurum ve kuruluşların görüş ve katkıları da alınarak "Manyas Gölü Yönetim Planı" hazırlanmıştır. Söz konusu plan Balıkesir Mahalli Çevre Kurulunun 2001 yılı Nisan ayı toplantısında onaylanmış ve uygulamaya konmuştur.

Yönetim planında bozulan ekolojik dengenin yeniden oluşturulması, alanın izlenmesi, faaliyetlerin denetlenmesi ile alanın korunması ve yönetimine ilişkin tüm faaliyetler tanımlanmıştır. Planda öngörülen faaliyetlerin uygulanmasıyla Manyas Gölü'nde bozulan ekolojik denge yeniden tesis edilecek; daha etkin bir koruma ve yönetim sağlanabilecektir.

SULTAN SAZLIĞI

Sultan Sazlığı değişik ekosistemleri ile yüzbinlerce kuş türünü birarada barındırması ve kuş göç yolları üzerinde önemli bir merkez durumunda olması nedenleriyle yalnızca ülkemizin değil, Avrupa ve Ortadoğu'nun da en önemli sulak alanları arasında yer almaktadır. Bu özellikleri nedeniyle Sultan Sazlığı 1994 yılında Ramsar Sözleşmesi (Özellikle Su Kuşları Yaşama Ortamı Olarak Uluslararası Öneme Sahip Sulak Alanların Korunması Sözleşmesi) Listesine dahil ettirilmiştir.

Geçmişte Yahyalı deresi, Yeşilhisar deresi, Dündarlı deresi ve Soysallı pınarları alanı besleyen başlıca akarsulardı. Bölgede DSİ'nin ıslah ve sulama projesinin I. Aşamasını uygulaması ile Yay Gölü başta olmak üzere tüm alanın doğal ekosisteminde bozulmalar meydana gelmiştir. Proje ile Yahyalı ve Dündarlı derelerinin suları Ağcaşar ve Kovalı Barajlarında tutularak doğal su beslenimi engellenmiştir. Kuzeydeki Soysallı Pınarları büyük ölçüde tarımsal sulamada kullanılmakta olup, alanı beslemeye yetmemektedir.

Bakanlığımız kuruluşundan bugüne kadar ülkemizdeki sulak alanların korunması ve geliştirilmesi için gerekli çalışmaları yapmış ve yapmaktadır. Alandaki su dengesinin sağlanması konusunda DSİ nezdinde girişimlerde bulunularak, yapılan protokol ile Yay Gölünün su seviyesi 1071.30 m. kotunda tutulması sağlanmıştır. Ayrıca, kritik mevsimlerde alana su verilmesi konularında DSİ ile görüş birliği sağlanmış olmasına rağmen, bu durum uygulamaya aktarılamamıştır.

Ülkemizin en kurak bölgesi olan ve yıllık ortalama 300 mm civarında yağış alan İç Anadolu Bölgesinde yer alan Sultan Sazlığını besleyen su kaynaklarının barajlarda tutularak sulamada kullanılması ve son yıllarda yaşanan kuraklığın da etkisiyle 1999 yılı Temmuz ayından itibaren kurumaya başlamış 2000 ile 2001 yıllarında ise bahar aylarından itibaren alandaki suyun tamamı çekilmiştir.

Bakanlığımız uzmanlarınca Kasım 2001'de gerçekleştirilen arazi çalışması neticesinde; Sultan Sazlığı'nın tamamen kuruduğu ve alanı besleyen kaynaklar üzerine yapılan barajlarda da su kalmadığı tespit edilmiştir.

Bakanlığımız alandaki su rejiminin korunması konusunda ilgili kurumları, gerek toplantılar yaparak, gerekse yazılar yazarak uyarmıştır. Son olarak bölgedeki yer altı sularının kullanılması amacıyla açılan sondajlar konusunda da ilgili kurum uyarılmıştır. Ancak tüm bu uyarılara rağmen ilgili kurumlar tarafından gerekli önlemler alınmamış ve son yıllardaki kuraklık da eklenince alanın kuruması kaçınılmaz olmuştur.

Sultan Sazlığı'nın hayatiyetinin devam ettirilmesi için alana mutlaka su verilmesi gerekmektedir. Mevcut durumda alana yeterli su sağlayacak bir kaynak bulunmamaktadır. Alandaki doğal su rejiminin kesin çözüme kavuşturulabilmesi için DSİ tarafından Yatırım Programına alınan Zamantı Nehrinden Develi Ovasına su taşıyacak tünelin biran önce bitirilmesi gerekmektedir.

Diğer taraftan Dünya Bankası GEF kaynaklarından destelenen "Sürdürülebilir Doğal Kaynak Yönetimi" Projesi kapsamında Türkiye'nin 4 temel biocoğrafik zonunu temsil eden ve *"Ulusal Biyolojik Çeşitlilik Stratejisi ve Eylem Planı"*'ndaki öncelikler göz önüne alınarak seçilen 4 pilot uygulama alanından birisi de Sultan Sazlığıdır. Proje ile biyolojik çeşitliliğin sürdürülebilir korunmasını amaçlayan yönetim planları hazırlanacak ve uygulanacktır.

GEDİZ DELTASI (ÇAMALTI TUZLASI)

Gediz Deltası diğer bir bilinen adı ile Çamaltı Tuzlası 9 Ramsar alanımızdan birisidir. Gediz Deltası'nın sahip olduğu ekolojik özellikleri nedeniyle korunması ve akılcı kullanılmasının gerektiği bilinciyle Bakanlığımızın yapmış olduğu çalışmalar neticesinde 1998 yılında Ramsar Alanı olarak ilan edilmiştir. Alan, aynı zamanda 1980 yılında Orman Bakanlığınca Yaban Hayatı Koruma Sahası ilan edilmiştir.

Bakanlığımızın finansal desteği ile Ege Üniversitesince "Gediz Deltası Yönetim Planı Projesi" yaptırılmıştır. Proje ile, Gediz Deltası ve çevresinde doğal kaynakların kullanımı ve sosyo-ekonomik özelliklerinin tespiti için incelemeler yapılmıştır. Projenin ikinci aşamasında ise ilk aşamada elde edilen sonuçlara göre sulak alan ekosistemi içerisinde ve çevresinde yaşayan halkın yararlanımı da gözetilerek, ekonomik ve ekolojik bütünlük içerisinde doğal yaşamın devamlılığını sağlayacak "Sulak Alan Yönetim Planı"nın oluşturulması hedeflenmektedir.

Proje, gerek alt yapı imkanları gerekse proje alanına yakın olması nedeniyle Ege Üniversitesi Su Ürünleri Fakültesi ile Bakanlığımız arasında imzalanan protokol uyarınca yürütülmüştür.

Gediz Deltası sahip olduğu uygun iklim ve toprak koşulları nedeniyle ülkemizin Ege kıyılarındaki en önemli tarım alanlarından birisidir. Sulama yapılan bölgelerde başlıca ürünler pamuk ve su yeterli olduğunda çeltiktir. Gediz Nehri'nin suyu ise bölgedeki tarımsal etkinliklerin can damarıdır.1940 yılında bölgede ilk sulama çalışmaları başlamış, daha sonra akarsuyun ve kollarının üzerine üç adet baraj (sulama ve enerji amaçlı) kurulmuştur.

Deltanın doğu ve kuzeydoğu istikametinde uzanan Menemen Ovası'nın sulanması amacıyla Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünce, Aşağı Gediz Sulama Projesi başlatılmıştır. Proje ile, 23000 hektarlık alanda gerçekleştirilmekte olan toprak ıslahı ve sulama şebekeleri nedeni ile doğal sistem özellikle su rejimi açısından sekteye uğramış durumdadır.

Son yıllardaki aşırı kuraklık ve Gediz Nehri'nin sularının önemli bir kısmının barajlarda tutulması ve sulamada kullanılması sonucu yeterli miktarda su Delta'ya ulaşamamaktadır. Bu nedenle, nehrin döküldüğü yerle dalyanlar arasında kalan geniş sazlık ve bataklıklar kuruma tehlikesi ile karşı karşıya kalmıştır. Başta su kuşları olmak üzere zengin bir yaban hayatının beslenmesine ve üremesine imkan veren sazlıkların kurumasını önlemek için, Çevre Bakanlığı Koordinatörlüğü'nde İzmir Valiliği nezdinde bir komisyon kurulmuş ve çalışmalarına başlamıştır. Deltada yer alan sazlıklara kurak dönemlerde su temin etmek amacıyla drenaj kanallarındaki suyun kullanılabilir olup olmadığını belirlemek amacıyla düzenli olarak su kalitesi izlenmektedir ve uygun dönemlerde drenaj kanallarından su çekilerek sazlıklara verilmektedir.

GÖKSU DELTASI

Göksu Deltası sahip olduğu doğal, tarihi ve kültürel değerlerinin korunması ve gelecek nesilllere aktarılmasının güvence altına alınması amacıyla ve 2872 sayılı Çevre Kanunu'nun 9. maddesine istinaden, 2 Mart 1990 tarih ve 20449 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 18.01.1990 tarih ve 90/77 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile "Özel Çevre Koruma Bölgesi" olarak tesbit ve ilan edilmiştir.

Delta'da yer alan Akgöl ve Paradeniz Lagün'lerini içine alan 4350 hektarlık bölüm Orman Bakanlığı, Milli Parklar ve Av-Yaban Hayatı Genel Müdürlüğünce "Yaban Hayatı Koruma Sahası" olarak ilan edilerek kaçak ve usulsüz avcılık kontrol altına alınmıştır.

Alan, 17.5.1994 tarihinde yürürlüğe giren Ramsar (Özellikle Su Kuşları Yaşama Ortamı Olarak Uluslararası Öneme Sahip Sulak Alanların Korunması) Sözleşmesi listesine dahil edilen ilk beş sulak alanımızdan birisidir.

Uluslararası Kuşları Koruma Konseyi (ICBP)'nin yayımladığı "Avrupa'nın Önemli Kuş Alanları" kitabında Göksu Deltası, Avrupa'nın en önemli kuş alanlarından biri olarak tanıtılmıştır.

Bu gün için sahadaki koruma çalışmaları Özel Çevre Koruma Kurumu Başkanlığı tarafından yürütülmektedir. Mahallindeki çalışmalar Silifke Özel Çevre Koruma Müdürlüğü tarafından organize edilmektedir. Alanda görevlendirilen personellerce, kuş gözlemek ve araştırma yapmak amacıyla koruma sahasına gelen ziyaretçilerin giriş çıkışları kontrol edilmekte ve avcılık denetimi yapılmaktadır.

Göksu Deltası Özel Çevre Koruma Bölgesi'nde planlama çalışmaları Özel Çevre Koruma Kurumu Başkanlığınca gerçekleştirilmiştir. Kurum tarafından yapılan ve yaptırılan araştırmalarda alanın ekolojik özellikleri tespit edilmekte ve akılcı kullanım kavramı çerçevesinde sosyoekonomik yapının geliştirilmesi amacıyla planlama çalışmaları yapılmaktadır. Yapılan bu plan ve araştırmalar alanın korunmasında çok büyük önem arz etmektedir.

SULAK ALAN PROJELERİ

1. ARİN (SODALI) GÖLÜ HAVZASI ATIKSU YÖNETİMİ PROJESİ
2. BAFA GÖLÜ HAVZASI ATIKSU YÖNETİMİ PROJESİ
3. EĞİRDİR GÖLÜ HAVZASI ATIKSU YÖNETİMİ PROJESİ
4. KOVADA GÖLÜ HAVZASI ATIKSU YÖNETİMİ PROJESİ
5. AKYATAN LAGÜNÜ HAVZASI ATIKSU YÖNETİMİ PROJESİ
6. ERÇEK GÖLÜ HAVZASI ATIKSU YÖNETİMİ PROJESİ
7. GAVUR GÖLÜ HAVZASI ATIKSU YÖNETİMİ PROJESİ
8. GÖLMARMARA GÖLÜ HAVZASI ATIKSU YÖNETİMİ PROJESİ
9. HAZAR GÖLÜ HAVZASI ATIKSU YÖNETİMİ PROJESİ
10. IŞIKLI GÖLÜ HAVZASI ATIKSU YÖNETİMİ PROJESİ
11. KARATAŞ GÖLÜ HAVZASI ATIKSU YÖNETİMİ PROJESİ
12. KULU GÖLÜ HAVZASI ATIKSU YÖNETİMİ PROJESİ
13. SAMSAM GÖLÜ HAVZASI ATIKSU YÖNETİMİ PROJESİ
14. KOZANLI SAZ GÖLÜ HAVZASI ATIKSU YÖNETİMİ PROJESİ
15. BEYŞEHİR GÖLÜ HAVZASI ATIKSU YÖNETİMİ PROJESİ
16. BOLLUK GÖLÜ HAVZASI ATIKSU YÖNETİMİ PROJESİ
17. TERSAKAN GÖLÜ HAVZASI ATIKSU YÖNETİMİ PROJESİ
18. EŞMEKAYA SAZLIKLARI HAVZASI ATIKSU YÖNETİMİ PROJESİ
19. TÖDÜRGE GÖLÜ HAVZASI ATIKSU YÖNETİMİ PROJESİ
20. SAPANCA GÖLÜ HAVZASI ATIKSU YÖNETİMİ PROJESİ
21. PALAS (TUZLA) GÖLÜ HAVZASI ATIKSU YÖNETİMİ PROJESİ
22. SALDA GÖLÜ HAVZASI ATIKSU YÖNETİMİ PROJESİ
23. VAN GÖLÜ HAVZASI ATIKSU YÖNETİMİ PROJESİ
24. YARIŞLI GÖLÜ HAVZASI ATIKSU YÖNETİMİ PROJESİ
25. İĞNEADA LONGOZU HAVZASI ATIKSU YÖNETİMİ PROJESİ
26. SEYFE GÖLÜ HAVZASI ATIKSU YÖNETİMİ PROJESİ
27. SARIKUM GÖLÜ HAVZASI ATIKSU YÖNETİMİ PROJESİ
28. ÇORAK GÖLÜ HAVZASI ATIKSU YÖNETİMİ PROJESİ
29. YEDİKIR BARAJ GÖLÜ HAVZASI ATIKSU YÖNETİMİ PROJESİ
30. ÇILDIR GÖLÜ HAVZASI ATIKSU YÖNETİMİ PROJESİ
31. HİRFANLI BARAJ GÖLÜ HAVZASI ATIKSU YÖNETİMİ PROJESİ

32. SARISU SAZLIĞI HAVZASI ATIKSU YÖNETİMİ PROJESİ (GORİ SAZLIĞI)
33. AKTAŞ GÖLÜ HAVZASI ATIKSU YÖNETİMİ PROJESİ
34. BALIK GÖLÜ HAVZASI ATIKSU YÖNETİMİ PROJESİ
35. BÜYÜK ÇEKMECE GÖLÜ HAVZASI ATIKSU YÖNETİMİ PROJESİ
36. KÜÇÜK ÇEKMECE GÖLÜ HAVZASI ATIKSU YÖNETİMİ PROJESİ
37. NEHİL (YÜKSEKOVA) SAZLIKLARI HAVZASI ATIKSU YÖNETİMİ PROJESİ
38. DOĞUBEYAZIT SAZLIKLARI HAVZASI ATIKSU YÖNETİMİ PROJESİ
39. KARAMUK BATAKLIĞI HAVZASI ATIKSU YÖNETİMİ PROJESİ
40. AKŞEHİR VE EBER GÖLÜ HAVZASI ATIKSU YÖNETİMİ PROJESİ
41. EREĞLİ SAZLIKLARI HAVZASI ATIKSU YÖNETİMİ PROJESİ
42. GÜLLÜK HAVZASI ATIKSU YÖNETİMİ PROJESİ
43. KÖYCEGİZ GÖLÜ HAVZASI ATIKSU YÖNETİMİ PROJESİ
44. ACIGÖL GÖLÜ HAVZASI ATIKSU YÖNETİMİ PROJESİ
45. BENDİMAHİ HAVZASI ATIKSU YÖNETİMİ PROJESİ
46. SULTANSAZLIĞI VE HAVZASI ATIKSU YÖNETİMİ PROJESİ
47. BÜYÜK MENDERES HAVZASI ATIKSU YÖNETİMİ PROJESİ
48. KÜÇÜK MENDERES HAVZASI ATIKSU YÖNETİMİ PROJESİ
49. KOCAÇAY HAVZASI ATIKSU YÖNETİMİ PROJESİ
50. YEŞİLIRMAK HAVZASI ATIKSU YÖNETİMİ PROJESİ
51. KIZILIRMAK HAVZASI ATIKSU YÖNETİMİ PROJESİ
52. GÖKSU HAVZASI ATIKSU YÖNETİMİ PROJESİ
53. TUZ GÖLÜ ENTEGRE ÇEVRE PROJESİ
54. BURDUR GÖLÜ HAVZASI ATIKSU YÖNETİMİ PROJESİ
55. İZNİK GÖLÜ HAVZASI ATIKSU VE KATI ATIK YÖNETİMİ PROJESİ
56. MANYAS GÖLÜ HAVZASI ATIKSU VE KATI ATIK YÖNETİMİ PROJESİ
57. ULUABAT GÖLÜ PROJESİ
58. GEDİZ NEHİR HAVZASI SU KAYNAKLARI YÖNETİMİ VE KİRLİLİK KONTROLÜ PİLOT PROJESİ